

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус освітньої компоненти

Назва копоненти: **Глобалізація та європейська інтеграція**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Сторінка курсу в Moodle:

<https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=3382>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.134:9100/libr/DocSearchForm>

Викладач: **Шевель Інна Петрівна**, кандидат соціологічних наук, доцент (лекції, підсумковий контроль).

Опис освітньої компоненти

«Глобалізація та європейська інтеграція» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу компонент професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних відносин.

Курс передбачає базові знання з актуальних глобалізаційних питань, інтеграційних європейських процесів, які займають в сьогоденні важливе місце в європейському напрямку України. Побудови міжнародних взаємовідносин, формування вмінь і навичок у вивченні європейської інтеграції та міжнародного співтовариства у політичній, діловій та професійній сферах, міжнародних відносинах, приватному житті. Охоплює сучасні питання проблемного характеру щодо розвитку інтеграції України та її місця на міжнародній арені для формуванню розбудови цивілізаційних відносин.

Мета викладання освітньої компоненти «Глобалізація та європейська інтеграція» полягає в тому, щоб ознайомити здобувачів із загальною теорією та розуміння змісту глобалізаційних напрямків і інтеграційних європейських

процесів (політичних, економічних, соціокультурних, інституційних), ролі та місця у цих процесах міжнародних організацій, особливості формування політики ЄС стосовно України, з цілісною системою знань, компетентностей про поняття інтеграція, історії європейської інтеграції, методів прийняття політичних рішень у сфері інтеграції, розвиток інтеграційних процесів в контексті глобалізації. Діяльність вітчизняних і закордонних організацій свідчить про необхідність знань і навичок у напрямку глобалізації, аналізу тенденцій розвитку інтеграційних процесів у світі та Європі, також все це в контексті інтеграції України у складі європейської структури. Дати здобувачам цілісне уявлення про теорію і практику дослідження глобалізаційних, інтеграційно-європейських процесів, сформувані професійні якості, активну громадянську позицію, здатність орієнтуватись в усіх сферах суспільного життя, сталого розвитку та глобалізації, вироблення та впровадження європейської політики України у відповідності з викликами в Європі.

Завдання:

- розкрити сутність методів, підходів, напрямків дослідження європейської інтеграції та розвитку глобалізації;
- розкрити природу й теорії глобалізації та інтеграції;
- розглянути типологію інтеграційних процесів та глобалізаційних викликів;
- проаналізувати виникнення інтеграційних процесів, перспективи розширення у зв'язку з процесами державотворення в Україні.

Предмет: полягає у вивченні теоретичних аспектів впливу та ролі глобалізаційних процесів у сучасному багатовекторному, євроінтеграційному розвитку України.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

Загальні:

- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні:

- СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.
- СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.
- СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.
- СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.
- СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).
- СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

- РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
- РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
- РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.
- РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міжкомпонентарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.
- РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Передумови вивчення освітньої компоненти: «Країнознавство», «Історія та теорія міжнародних відносин», «Міжнародне публічне право», «Культурна дипломатія».

Тематичний план освітньої компоненти

Розділ 1. ІСТОРИЧНІ ОСНОВИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЇЇ ВИКЛИКИ

Тема 1.1. Історичні рамки глобалізації. Феномен глобалізації.

Тема 1.2. Форми прояву глобалізації. Глобальні процеси.

Тема 1.3. Еволюція та основні школи сучасної глобалістики.

Тема 1.4. Соціокультурний та демографічний вимір глобалізації.

Тема 1.5. Глобалізаційні процеси та роль держави.

Тема 1.6. Діджиталізація та цифрові технології в глобальних трансформаціях.

Тема 1.7. Глобалізація і місце ЄС, європейська інтеграція в системі міжнародних відносин.

Розділ 2. ЄВРОПЕЙСЬКІ ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Тема 2.1. Еволюція євроінтеграційних процесів.

Тема 2.2. Європейська ідентичність та цінність.

Тема 2.3. Персоналії глобального гравця Європейського Союзу.

Тема 2.4. Поглиблення і розширення європейської інтеграції.

Тема 2.5. Види політики ЄС та різноманітні виміри.

Тема 2.6. Особливості країнових моделей ЄС, їх риси та соціально-економічні відносини України і ЄС.

Тема 2.7. Поточні і майбутні виклики європейської інтеграції.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, електронні веб-ресурси, технології ЗМК, для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи (перегляд відеоматеріалів з різних соціальних мереж, для вивчення даної теми компоненти); проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом компоненти та виконання передбачених видів освітньої діяльності Moodle.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої компоненти

1. Шевель І. П. Протистояння культурних ідентичностей у сучасному українському суспільстві. *ГАБІТУС*. 2020. Вип. 12. Т. 1. С. 132–135. URL: http://habitus.od.ua/journals/2020/12_2020/part_1/24.pdf
2. Шевель І. П., Костиця І. О., Соціальні зміни, які призводять до соціальних конфліктів серед населення в глобалізаційному просторі. *Вісник Львівського університету. Серія соціологічна*. 2021. Вип. 15. С. 93–101.
3. Шевель І.П. Вимушені соціальні зміни в житті населення в глобальному просторі під час пандемії. *Сучасні соціальні трансформації: глобальний досвід та локальні специфікації*: збірник тез XII Львівського соціологічного форуму присвяченого 30-літтю академічної соціології у Львівському національному університеті імені Івана Франка від 2 квітня 2021 року (електронне видання). Львів, 2021. С.136–138. URL :https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Zbirnyk-tez-KHII-Lvivskoho-sotsiologichnoho-forumu_2021.pdf
4. Шевель І.П. Глобалізаційні процеси через призму розбіжностей, які виникають в дійсності. *Вісник Львівського університету – Львівський національний університет ім. Івана Франка – серія соціологічна* . Випуск № 10.-Львів 2016. С.167-173.
5. Шевель І.П. Основні напрямки вивчення міжнародного порядку в соціології міжнародних відносин. *Науковий журнал «Молодий вчений». Вища школа менеджменту в Варшаві Варшавською гуманітарною школою ім. Болеслава Пруса*. №4.1(31.1) квітень, 2016. С.14-18
6. Шевель І. П. До проблеми державного суверенітету у світлі сучасних глобалізаційних тенденцій. Канада 2017. С.143-146.
7. Шевель І. П. Теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин: вчора, сьогодні, завтра. Теоретичні та практичні аспекти діяльності у сфері міжнародних відносин: вчора, сьогодні, завтра: колективна монографія / за наук. ред. д-ра іст. наук, проф. В.В. Ластовського; Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2017. С.264-268..
8. Шевель І.П. Культурна глобалізація і культурна політика суверенної держави. *Комунікацій технології: наук. журн.* Т. 1 Київ: КНУКіМ, 2013. С.164-168..
9. Шевель І.П, Процес глобалізації світу культури. *Вісник КНУКіМ. Серія Соціальні комунікації: зб.наук.пр.* Вип.1. Київ: Вид.центр КНУКіМ, 2013. С.95-99.
10. Шевель І.П., Різванова Ю.В. Гендерні стереотипи в Україні та країнах Європейського Союзу. *Україна і світ: Науковий журнал Факультету журналістики і міжнародних відносин Київського національного університету культури і мистецтв*. Вип.1. Київ: КНУКіМ, 2016. С.284-290.

Основна література

1. Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 324 с.
2. Беззуб І. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option_content&view=article&id=1209:suchas-nij-stan-i-perspektivi-ukrajinskoji-evrointegratsiji&catid=8&Itemid=350
3. Глобальні проблем и сучасності. Кол. авторів за ред. В, С, Бакірова (глова), А.П, Голікова, О. А, Довгаль, В.А, Пересадько, В.І, Сідорова. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. 632 с.
4. Горюнова Є.О. Євроінтеграція. Вид-во «Альма матер». 2013.224с.
5. Дедурін Г.Г., Бурдін М.Ю. Європейський вибір України та демократизація інституцій державної влади. Історія держави та права України: 1991 – 2019 рр. Підручник. Х.: Майдан, 2019. С. 279 – 289.
6. Копійка В., Тетяна Шинкаренко Європейський Союз. Історія і засади функціонування. Вид-во «Знання». 2012.759с.
7. Кузьмін О.Є., Пирог О.В., Литвин І.В. Глобальна економіка: навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 300 с.
8. Куцик П. О. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія. Львів: Видавництво ЛКА, 2015. 594 с.
9. Макаренко М., Хомутенко Л. Європейська інтеграція. Київ: Центр учбової літератури. 2021. 344 с.
10. Filimonova-Zlatohurska Y., Honcharuk O., Boklan M., Pozniak A., Shevel I. Transformation of the cultural development of the ukrainian people in the context of military realities: philosophical reflections on dilemmas. *WISDOM*. Вип. № 3(23), 2022.

Допоміжна література

11. Дінцельбахер П. Історія європейської ментальності. Львів: Літопис. 2019. 632 с.
12. Дейвіс Н. Європа. Історія. Київ: Основи. 2020. 1464 с.
13. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Нова обкл. Київ: Наш формат. 2019. 320 с.
14. Комарек С. Європа на роздоріжжі. Львів: Апріорі. 2020. 496 с.
15. Скіннер К. Людина цифрова. Четверта революція в історії людства, яка торкнеться кожного. Харків: Фабула. 2020. 272 с.
16. Соціологічні дослідження проблем євроінтеграції та європейських студій в Україні : метод. рек. уклад. : В. К. Коробов, Л. А. Ляпіна, О. С. Орцева, Н. В. Рожанська, В. О. Чорна. Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2016. 68 с. URL: <http://localhost/xmlui/handle/123456789/20>
17. Сухова Х.О. Динаміка ставлення до ЄС серед української громадськості. *Вісник НТУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право*. №4(20).2013. С. 92-102. URL: <http://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/32126/28808>

18. Фергюсон Н. Глобальний занепад. Як помирають інститути та економіки. Київ: Наш форма. 2018. 552 с.

19. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. Київ: Наш формат. 2020. 192 с.

20. Шабо Ф. Історія ідеї Європи. Київ: Либідь. 2020. 352 с.

21. Шевель І.П. Соціальні напруження на соціальні зміни та соціальні реалії як фактор сьогодення. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. Національний університет юридична академія. Одеса, 2021. Вип 28. С.46-50. URL: <http://apfs.onua.edu.ua/index.php/APFS/article/view/946>

22. Paul Magnette. What is the European Union? Nature and Prospects. New York 2005. 230 p. 27.

23. Justin Greenwood . Interest Representation in the European Union. New York 2003. 310 p. 28.

24. Simon Nix. What's Wrong with the European Union and How to Fix It. Cambridge. 2008. 220 p.

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковою частиною оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри міжнародних
відносин
від 30 червня 2022 р., протокол № 12.